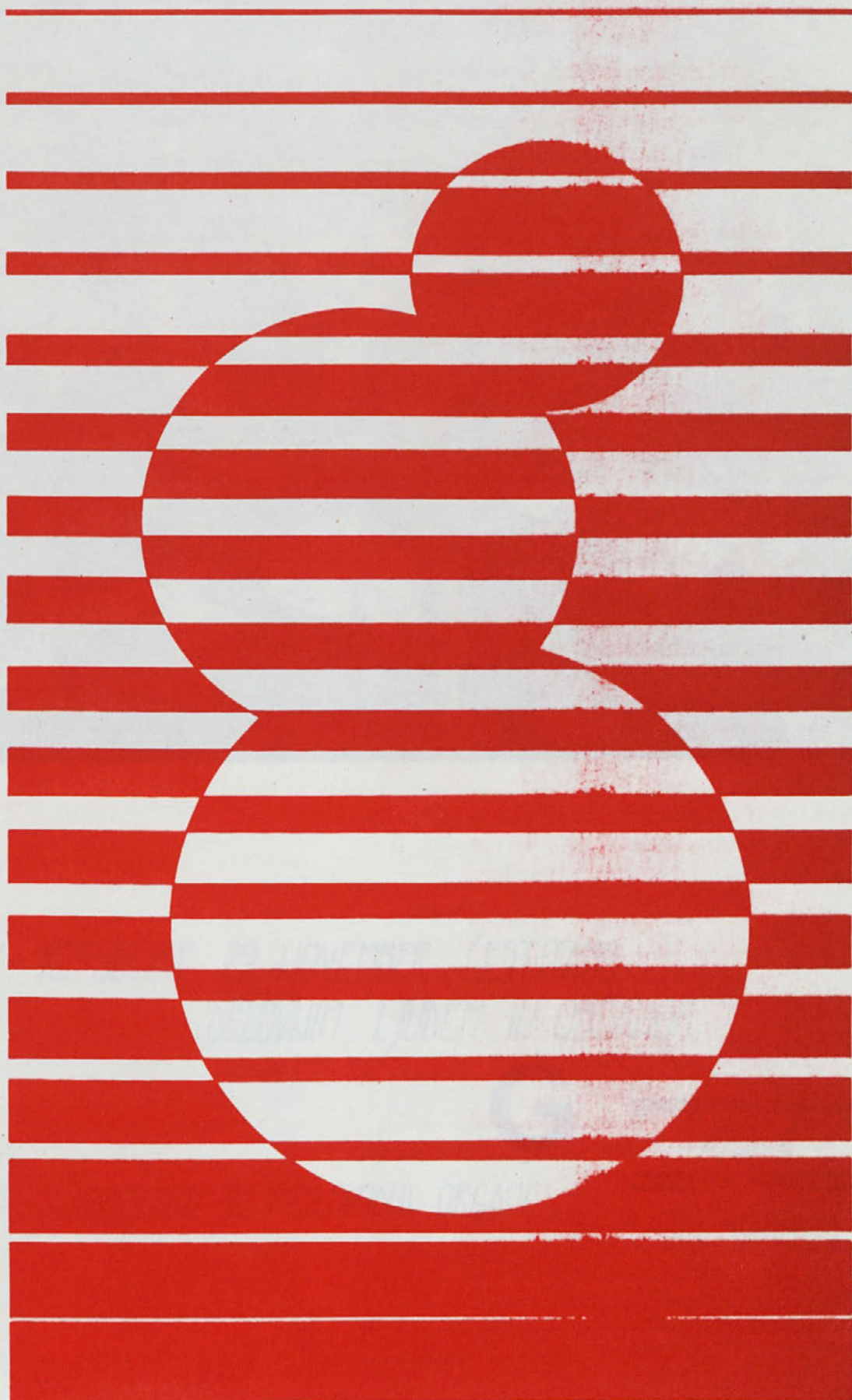

elektromotor

glasilo DO ISKRA ŽELEZNIKI
leto VII, št.5 november 1987

ZA PRAZNIK REPUBLIKE 29. NOVEMBER ČESTITAMO
DELOVNIM LJUDEM IJ OBČANOM

DPO, SAMOUPRAVI IJ POSLOVODNI ORGANI

G

e 191101009

Po štiridesetih letih od ustanovitve nove Jugoslavije in sedem let po Titovi smrti se vedno pogosteje izražajo zahteve za temeljito prenovo gospodarskega in političnega sistema. Priča smo burnim razpravam o spremembi ustave, zakona o združenem delu, protiinflacijskem programu in sarniranju kosovske krize. Vse to je dodobra razburilo duhove.

Marjan Smid, inž.

V polemiko se glasno vključujejo tudi razne protisocialistične in protisamoupravne sile s težnjo po oblasti, državljani pa ostanemo še naprej siromaki. Moramo podpirati demokratično razpravo in tovariško kritiko, vendar je treba ločevati dobre od zlih namenov. Razmere kot so danes v Jugoslaviji pa nudijo zelo ugodno podlago skrajnim gibanjem.

Vsa jugoslovanska javnost se zgraža nad dogodki v primerih neodgovornega in zlonamernega meničnega poslovanja. Vmešanost in celo vodilna vloga nekaterih najvišjih družbenopolitičnih voditeljev so zasejale nezaupanje v celoten družbeni in pravni red.

Glasno odmevajo neodgovorni in nacionalistični postopki nekaterih dolgoletnih kosovskih voditeljev. Načeta so v NOB izborna načela, avnojski sklepi ter bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti.

Vse to se pojavlja v času rastoče gospodarske krize in še bolj otežuje njeno reševanje.

V piskru vrele kaše se nahajamo tudi mi, naša delovna organizacija, ki še kako občuti tegobe neurejenih ekonomskih in političnih odnosov.

V nestabilnih razmerah je zelo težavno zanesljivo načrtovanje razvoja. Ker smo pretežni izvoznik, ima na naše odnose s tujino močan vpliv položaj Jugoslavije v tujini. Kolikor bolj zapravljamo ugled države, toliko bolj trpimo posamezni subjekti. Seveda za vsem tem velikokrat skrivamo svoje napake, nesposobnost in nepoštenost.

Pravkar teče borba za pridobivanje naročil za prihodnje leto. Ta je otežkočena zaradi zaostrenih pogojev na trgu. Odločilni elementi so kvaliteta, cena in roki. Ugled, ki smo si ga ustvarili v preteklosti, moramo obdržati, kajti le tako bo zagotovljeno mesto naših izdelkov na svetovnem trgu. Kvaliteta je zelo širok pojem in ni odvisen le od tehničnih možnosti temveč predvsem od odnosa delavcev do dela. Vgrajena mora biti že v izobraževanje in vzgojo vseh delavcev, v tehnično nastajanje izdelka in v opremo delovnega mesta.

Na področju poslovanja se še vedno srečujemo z veliko neodgovornostjo, nevestnostjo in razsipništvom. Stroški nagle rastejo in zajedajo dohodek. Čim večji so, tem manj ostane za delitev, materialno osnovo, osebne dohodka in drugo. Za omejevanje teh so zastavljene nekatere konkretne akcije, predpisi, vendar te, kakor tudi druge cilje, ne

POMEN NOVE INVESTICIJE

Investicijska dejavnost je ena od osnovnih v vsaki delovni organizaciji. Z investiranjem ohranjamo in povečujemo svojo osnovno proizvodnjo, ohranjamo konkurenčno sposobnost na svetovnem trgu ter s tem izpolnjujemo enega osnovnih pogojev za prestrukturiranje proizvodnje.

Vsem tem potrebam je namenjena investicija, ki je v teku v naši delovni organizaciji. Namenjena je nabavi strojne in merilne opreme. V njenem okviru so tudi precejšnja gradbena dela. Financirana bo s pomočjo mednarodnih in domačih kreditov, velik del lastnega deleža pa bo realiziran s stroji in orodji, ki jih bomo izdelali v domači tovarni.

Za izdelavo investicijskega elaborata smo zbrali potrebe po nabavi opreme in gradbenih delih po sektorjih v Železnih, za prestrukturiranje proizvodnje v delovni enoti v Retečah ter za Raziskovalni inštitut. Da bi jih zadostili, bi po trenutnih cenah rabili okrog 25 milijard dinarjev, od tega dve petini denarja za uvozno opremo, eno petino za domačo opremo, eno petino za gradbena dela ter eno petino za ostale potrebe. Pri dolocitvi opreme smo upoštevali nujno zamenjavo dotrajane opreme za standardni proizvodni program, v nekaterih primerih bomo namreč lahko izboljšali kvaliteto in zmanjšali izmet le z novimi stroji ter v skladu s cilji za proizvodnjo v letu 1990. Ta predvideva delno povečanje proizvodnje sesalnih enot ter bistveno povečanje proizvodnje polprofesionalnih in koračnih motorjev, malih motorjev z elektronsko komutacijo, nekaterih vrst asinhron-

Začetek gradnje novih prostorov (foto: Galjot M.)

skih motorjev, zlasti ventilatorskih z zunanjim tekačem ter kaloriferjev.

V srednjeročnem programu gradbenih del je predvidena izgradnja visokoregalnega skladišča z vsemi pripadajočimi prevzemnimi in odpremnimi prostori ter prostori za kontrolo in nabavo. S tem bi bil dokončno rešen problem skladiščnih kapacitet v tovarni.

Plan gradbenih del za našo enoto v Retečah v prvi fazi predvideva nekatera obnovitvena dela, kasneje pa se bo gradnja izvajala v skladu z organiziranjem nekaterih dejavnosti na tej lokaciji, zlasti tistih, ki morajo biti locirane blizu prometnih poti.

Navedeni obseg investiranja je preobsežen, da bi ga izvedli naenkrat. Realizirati ga bo treba v več fazah v razdobju več let.

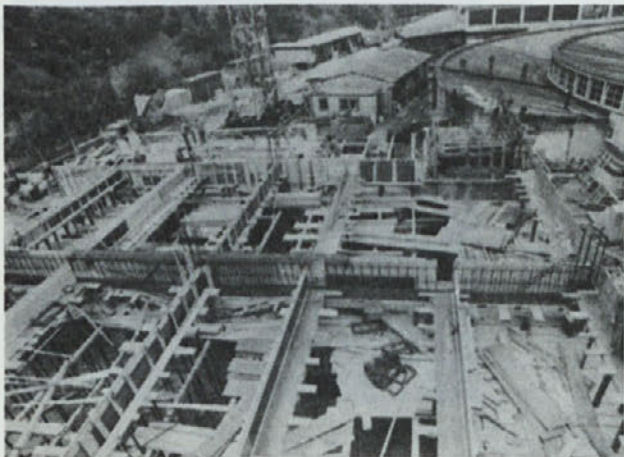
Prva investicijska faza je ocenjena na deset milijard dinarjev. V njej predstavlja vrednost uvožene strojne opreme štiri milijarde din, domače opreme je za dve milijardi, gradbena dela so ocenjena na tri milijarde, za obratna sredstva pa je namenjena ena milijarda dinarjev.

V sklopu uvozne opreme je nujna proizvodna, razvojna in kontrolna oprema za povečanje proizvodnje ter za uvajanje novih programov. Zaradi nujnosti se je bilo treba za uvoz dela te opreme poslužiti posebne oblike vnosa opreme, to je najema od zunanjega partnerja, ki bo opremo financiral in mu jo bomo odplačali z najemnino (leasing). V tem paketu bodo uvoženi balansirni stroj, navijalni stroji, inserterji, elektroerozijski stroj, oprema za izdelavo tiskanih vezij, kontrolna in računalniška oprema, magnetilna naprava, stružnica. Vrednost tega paketa je okrog enega milijona dolarjev.

Od domače opreme bo v prvi fazi izdelanih precej strojev v lastni orodjarni in vzdrževanju, kupljeni pa razni obdelovalni stroji in merilna oprema.

Zaradi prevelikega finančnega zalogaja v prvi fazi ni možna izgradnja visokoregalnega skladišča; treba ga bo graditi v več fazah.

V prvi fazi bo zgrajen prizidek k obstoječi montaži, gradbena dela so v teku. Kletni in pritlični prostor bo služil za

Se vedno v gradnji (foto: Galjot M.)

skladiščenje in odpremo, nadstropje pa si bosta delila montaža in skladišče. Prizidek je grajen kot del bodočega visokoregalnega skladišča, njegov pritlični del bo kasneje služil za prevzem in odpremo materiala in izdelkov.

V prvi gradbeni fazi prenavljamo tudi livarno. V sklopu teh del teče obnova livarne, izgradnja delavnice za obdelavo odlitkov ter mehanična delavnica. V slednji bo možno popravilo osebnih avtomobilov in kamionov, ob njej pa gradijo manjšo avtopralnico. V podstrešju nad obdelavo odlitkov ter mehanično delavnico bo garaža za osebne avtomobile, arhiv ter skladišče civilne zaščite. S tem bomo rešili precej perečih problemov, predvsem pa nudili normalne delovne pogoje za livarje.

Z dokončanjem obeh gradenj bomo pridobili precej dodatnih površin, zato bo sledila ustrezna prerazporeditev proizvodnih prostorov. V livarni in okrog nje se bodo združila vsa livarska dela, večina montaže bo v bodoče v nadstropju, vzdrževanje bo zavzelo del spodnje montaže; skladišče bo bolj združeno na enem mestu.

Z novimi prostori, predvsem pa z novo opremo, bomo naredili korak k boljši proizvodnji. Predvsem od nas pa bo odvisno, kakšen kruh nam bo ta proizvodnja nudila.

Franc Bergant, dipl.inž.

LETO 1987 ~ LETO KAKOVOSTI?

Vstopamo v zadnji kvartal leta 1987 in z bojaznijo ugotavljamo, kaj se dogaja z našimi izdelki na svetovnih tržiščih. Tovarna izgublja samozavest in se vse bolj pogloblja v iskanje krivcev za nastali položaj namesto, da rešuje probleme kvalitete tam, kjer nastajajo.

V članku bom skušal razčleniti vzroke, ki so pripeljali do stanja, kakršno je, in tudi možne rešitve, ki naj nas popeljejo zopet med solidne proizvajalce.

Prvi vzrok za "nekvaliteto" naših izdelkov je situacija na svetovnem trgu. Svetovni trg je prenasičen z blagom. Posebno Evropa je pod udorom Japoncev in Američanov, tako, da naši izdelki, ki so bili še pred nekaj leti "kvalitetni", to danes niso več. Konkurenca je neizprosna. Obdržijo se samo tisti, ki uspejo optimirati medsebojne odnose med kvaliteto, ceno in rokom dobave.

Drugi vzrok "nekvalitete" je razdrobljenost proizvodnega programa, kadrov in opreme v naši tovarni. Skušamo konkurirati svetu, pri tem pa pozabljamo, da je za to potrebno prilagoditi sistem dela višjemu nivoju, ki ga imajo naši konkurenčni partnerji.

Tretji vzrok "nekvalitete" je naše dosedanje samozadovoljstvo, socialna neogroženost, ki je v tridesetih letih poglavo globoke korenine.

Servomotorji (foto: Galjot M.)

Ko so že enkrat navedeni glavni vzroki za "nekvaliteto", bom skušal podati tudi nekaj svojih pogledov za izboljšanje stanja.

Vsakomur izmed nas mora biti jasno, da naša tovarna lahko preživi edino z izvozom. Zlata leta domačega tržišča se zapirajo ob padanju kupne moči prebivalstva, in tako moramo vedeti mi, kakor tudi naša država, da proti izvozni usmerjenosti ni alternative.

Prvi korak h kvaliteti je optimiranje proizvodnega programa. Naš položaj glede tega je prav specifičen. Po eni strani govorimo, da je strokovni kader premalo aktiven, da bi lahko dal mnogo več od sebe itd.. Po drugi strani pa vidimo, da smo zaprti med toliko novih programov, da je še kvaliteta starih, že uveljavljenih, močno upadla. Vse se vrti okoli improvizacij, za pravi strokovni pristop v poglobljanje v določen problem pa ni več časa. Proizvodni program je potrebno selekcionirati in strokovni kader organizirati tako, da bo imel čas probleme rešiti do konca in ne samo polovično - "samo, da se dela", potem pa svoje aktivnosti posvetiti že drugemu ali tretjemu problemu, prvi problem, ki ni bil dokončno rešen, pa pride na vrsto spet kot četrti, itd.

Optimiranje proizvodnega programa pa ne pomeni skrajšanje proizvodnje na samo en program, ampak poiskati zrno od plevela. To pomeni vzpodbuditi tisti program, ki je eko-

nomsko donosen, z razpoložljivim kadrom pa ga lahko optimalno vodimo in izboljšujemo. Tovarna mora biti organizirana kot elektromotor, ki ga izdeluje. Vgradni elementi elektromotorja morajo omogočiti motorju vrtenje in doseganje drugih karakteristik. Za to nalogo moramo uporabiti elemente s točno določenimi lastnostmi in jih povezati v smiselno celoto. Naši tovarniški elementi so v prvi vrsti ljudje z določenim znanjem in sposobnostmi. Strojna oprema je šele na drugem mestu.

Mislím, da ni izhoda iz krize v večnem iskanju krivcev za dnevno prisotne probleme kakovosti. Taka aktivnost lahko pripelje do tega, da več časa posvetimo iskanju in kaznovanju krivcev, namesto da bi reševali same probleme.

Veliko moramo storiti na področju motiviranja delavcev za kvalitetnejše delo. Vsak v tovarni naj se zaveda, da je kvaliteta pogoj za preživetje. V letih razsežnega razvoja tovarne smo delavce prisilili v količinsko proizvodnjo, pri kateri smo v njih otopili naravni čut za dobro opravljeno delo. Vse je bilo v glavnem usmerjeno v količinsko izpolnjevanje planov. Današnje zahteve proizvodnje zahtevajo največjo motivacijo za dobro delo na vsaki operaciji. Vsak delavec mora svoje delo opraviti dobro in opozoriti na nepravilnosti iz predhodnih operacij.

Velikega pomena je tudi inovativnost med delavci, saj vsak posameznik najbolje vidi v svojem delovnem procesu, kako se uresničujejo zamisli razvoja in tehnologije. Tukaj je izvor vseh tistih idej, ki pomenijo stalno izboljševanje proizvodnih postopkov in priprav.

Rad bi potrkal še na nekaj, kar imenujemo zavest o pripadnosti kolektivu. Že pred leti smo se s kolegi o tem pojmu pogovarjali in nekateri so takrat izjavili, da pripadnost obstaja, drugi spet, da je edina motivacija denar. Po moje je potem kvaliteta v tesni zvezi s pojmom pripadnosti. Vsakomur, ki čuti pripadnost kolektivu, ni vseeno, kakšne izdelke prodajamo na tržišču, saj niti v svoji družini ni prijetno omenjati besede "reklamacija". S poglobljanjem gospodarske krize, pa pojem pripadnosti dobiva čisto življenjski pomen. To je boj za ohranitev delovnih mest in skozi to zavedanje vsakega posameznika za maksimalni napor, ki vodi k uspešnosti tovarne.

Teh nekaj odstavkov predstavlja moj osebni pogled na problem kakovosti. Zelel bi, da tudi ostali sodelavci predstavijo svoje poglede na straneh našega časopisa. Najslabše za kolektiv je stanje tišine in strah pred izpovedovanjem lastnega mišljenja.

Janez Hostnik, inž.

O STANOVALJSKI GRADNJI V ŽELEZNIKIH

Dejstvo je, da predstavlja stanovanjska gradnja v Železnikih velik problem, ki ga je iz več razlogov vse težje reševati. Prostorski stiski se je v zadnjem času pridružil še vse težje rešljivi finančni problem.

Znano je, da smo načrtovali gradnjo dveh blokov na Trnju, na lokaciji pod Skovinami, kjer naj bi kupile stanovanja delovne organizacije, Samoupravna stanovanjska skupnost in individualni kupci, ki bi postali etažni lastniki zlasti manjših stanovanj.

Zaostreni finančno kreditni pogoji pa so povzročili, da naenkrat nihče od individualnih kupcev ni bil več sposoben kupiti stanovanja, ker enostavno nihče od interesentov ni bil več kreditno sposoben. Predvidena cena m² stanovanja po dograditvi jeseni 1988 leta naj bi bila okrog 130 starih milijonov din. Rezultat vsega tega je bil, da smo se odločili za gradnjo le enega bloka s 25 stanovanji, predvsem manjših enosobnih, garsonjer, nekaj dvosobnih in le eno trosobno stanovanje. Omenjena stanovanja naj bi kupile delovne organizacije: ISKRA - 5, NIKO - 3, TEHTNICA - 1, Samoupravna stanovanjska skupnost - 7, enega pa naj bi odkupili za potrebe postaje milice.

Alples zaradi izgube ni mogel sodelovati pri nakupu stanovanj. Iz navedenega se vidi, da smo uspeli zagotoviti odkup 17 stanovanj. Ostalo je 8 stanovanj brez kupca. Tu

Bo tako tudi v Dašnici (foto: Galjot M.)

pa so se stvari zapletle. Tehnik in Lokainvest kot izvajalca nista bila pripravljena prevzeti nobenega rizika in graditi teh 8 stanovanj za trg, ker sta menila, da v Železnikih ne bo mogoče dobiti kupcev za ta stanovanja. Delovne organizacije v Železnikih pa tudi niso imele toliko finančnih sredstev, da bi zagotovile odkup še teh 8 stanovanj. Poskušali smo doseči, da bi nekaj teh stanovanj odkupila dodatno še Samoupravna stanovanjska skupnost, nekaj pa bi jih Tehnik zgradil za trg, ker smo bili mnenja, da se bodo sedaj še neznan kupci našli, potem ko bodo stanovanja zgrajena. Žal takšnega sporazuma ni bilo in zato je padla odločitev, da se v letu 1987 v gradnjo bloka v Železnikih ne gre. To pa pomeni, da bo ostalo nerešenih kar precej stanovanjskih problemov, tako v delovnih organizacijah, kakor tudi tistih, ki naj bi jih rešili preko Samoupravne stanovanjske skupnosti iz naslova solidarnostnih stanovanj, po prednostni listi, ki je bila že objavljena.

No, puške kljub vsemu le nismo vrgli v koruzo. Nekaj upanja, da bi omenjeni blok spomladi 1988. leta pričeli graditi, le obstaja. Kot kažejo nekateri razgovori v zadnjem času, bo morda Stanovanjska skupnost pripravljena odkupiti nekaj več stanovanj, pa tudi Tehnik naj bi jih nekaj zgradil za trg. Upanje daje tudi izboljšanje stanja v Alplesu, ki naj bi tudi zagotovil odkup nekaj stanovanj. Ali bomo to uresničili ali ne, bodo pokazali bližnji pogovori vseh vključenih delovnih organizacij, stanovanjske skupnosti, Lokainvesta in občinske skupščine.

Nadalje je predvideno, naj bi spomladi leta 1988 stekla tudi usmerjena individualna stanovanjska gradnja v Dašnici II/2. V kolikšni meri so rešeni vsi problemi v zvezi s pridobitvijo zemljišč in komunalno ureditvijo lokacije, nam ni znano. Dana so le zagotovila, da ni več večjih ovir, ki bi lahko preprečile gradnjo. Ko bodo stvari urejene, si bodo delovne organizacije po že uveljavljenem ključu razdelile razpoložljive parcele in jih nato dodelile svojim delavcem, ki bodo začeli graditi, in ki bodo imeli za gradnjo tudi pogoje.

Ker je vrsto stvari v zvezi s stanovanjsko gradnjo v Železnikih, tako z vidika blokovne kakor tudi individualne gradnje, še nejasnih in nedorečenih, naj omenjeni zapis služi le kot informacija. Kako bomo uspeli stvari dokončno rešiti, bomo v našem glasilu pisali takoj, ko se bodo zadeve razčistile.

Vladimir Polajnar

USPEŠNA POLETNA SEZONA 1987

Moravske toplice so eno najmlajših zdravilišč v Jugoslaviji. Zdravilišče, ki je tudi letovišče, leži na skrajnem severu Slovenije, nedaleč od madžarske meje, sredi panonskih polj. Podnebje je blago predalpsko.

Posebnost teh toplic je termomineralna voda, ki je bogata z jodom in hidrogenkarbonati. Pri izviru ima 72°C.

Zdravilišče ima številne odprte bazene s termalno vodo, bazen z navadno vodo in pokrit zimski bazen s termalno vodo. Kopanje v moravski termomineralni vodi pomaga pri: vnetih revmatskih boleznih, degenerativnem revmatizmu, nesklepnem revmatizmu, stanjih po poškodbah in operacijah lokomotorne sistema, kožnih boleznih.

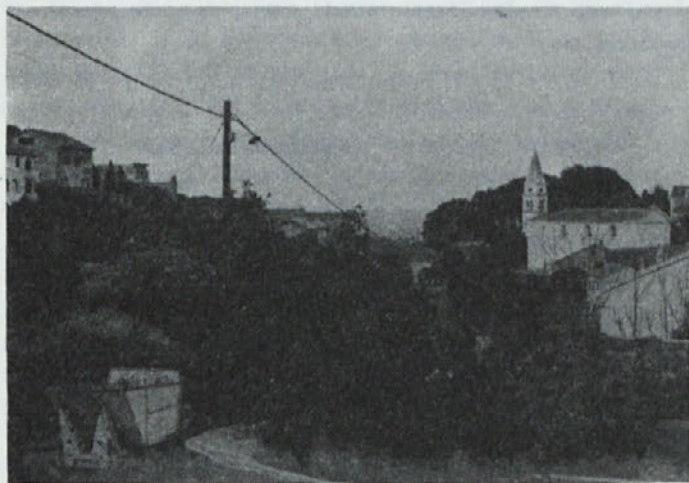
Posebnost Moravskih toplic so v panonskem slogu zgrajene hišice, namenjene gostom, ki imajo bivanje v pristnem domačem prekmurskem okolju raje kot udobje, ki ga nudi hotel.

Očitno pa je prijetno tudi letovanje v počitniški prikolicici, ki jo je naša DO postavila v avtokamp v Moravskih toplicah. Delavci se na letovanju v tem okolju zelo dobro počutijo. Prikolica je bila zasedena od 19.6.1987 do 28.10.1987. V 10 dnevni izmenah je tu letovalo 13 družin naših delavcev.

Izjave delavcev pričajo, da je bila naša odločitev pravilna in da se bo obrestovala na zdravju in počutju delavcev.

Za naše delavce letos novo, zanimivo in privlačno je tudi letovanje v počitniškem domu ISKRE Železniki na Velem Lošinj. Čeprav smo tu začeli sezono nekam pozno (še 4.7.1987), je v domu z osemindvajsetimi ležišči v sedmih izmenah letovalo 54 družin. Pred 4. julijem so bili teden dni tam na počitnicah naši športniki - smučarji pionirji.

Delavci so bili na splošno z letovanjem v tem domu zelo zadovoljni. Polpension (samo zajtrk in večerja) jim je ustrezal, s kvaliteto in količino hrane pa so bili tudi zadovoljni. Letovanje na Velem Lošinj je iz zdravstvenih razlogov koristno predvsem za astmatike in bolnike s kožnimi obolenji.

Pogled proti morju (foto: Hostnik J.)

Na terasi doma

Zato smo letos za teden dni (od 12.9. do 19.9.1987) napotili na letovanje oz. zdravljenje na Lošinj 14 naših delavcev astmatikov.

Tudi prikolice so bile letos dobro zasedene; v petih prikolicah (v Vrsarju in Puli) je letovalo 48 družin naših delavcev. Sezona je trajala od sredine junija do sredine septembra.

Tudi za Strunjan in Portorož je bilo letos več zanimanja kot lani. V Počitniškem domu Portorož je letovalo 19 družin naših delavcev, v Počitniškem domu Strunjan pa 30 družin.

Lahko rečemo, da so bile cene v letošnji sezoni kar ugodne ter da se že sedaj zavedamo, da bomo naslednje leto morali predvideti višje prispevke delavcev, da bomo dejanske stroške bolj pokrili. Zavedamo pa se tudi, da bo za to obliko letovanja vsako leto večje zanimanje, zato že razmišljamo o nakupu novih počitniških kapacitet.

Interes za letovanje je s strani delavcev zelo velik (155 delavcev se je prijavilo), s strani upokoјencev pa izredno majhen. Kljub temu, da smo vsakega upokoјenca s posebnim obvestilom seznanili z možnostmi letovanja v počitniških kapacitetah Iskre, se je prijavilo le pet upokoјencev.

Upamo, da bosta za naslednje leto vsaj Veli Lošinj in Moravske toplice privabila toliko gostov, da bomo sezono podaljšali na 5 do 6 mesecev.

Martina Logar, soc.delavka

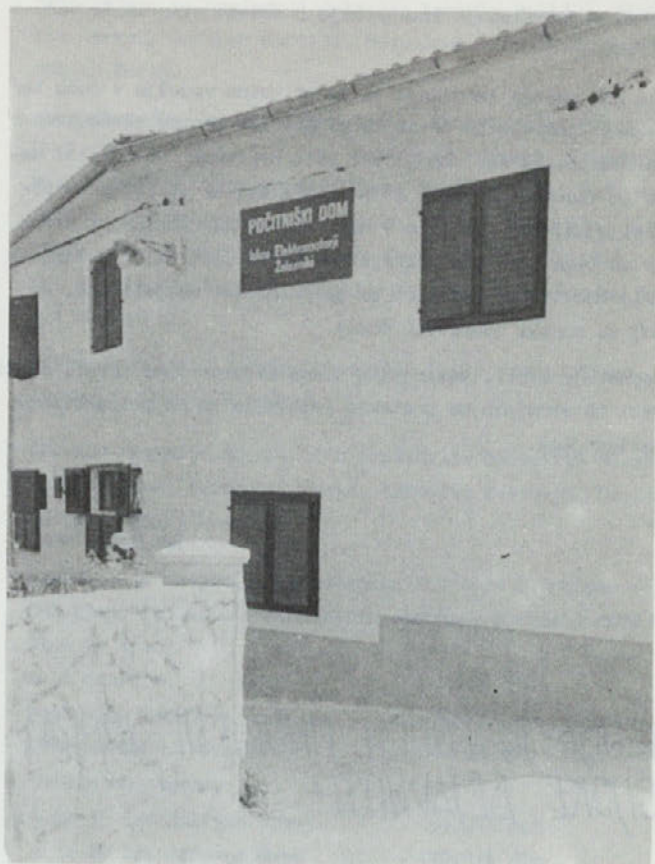
VTISI Z LETOVANJA

Dopust, ta napol čarobna besedica, nam skoraj vedno vzbudi asociacije na dneve brezskrbnega letovanja na morju, toplo morje, vroče sonce, hladno pijačo, jutranje poležavanje, skratka dneve, ko nas ne težijo nobene obveznosti.

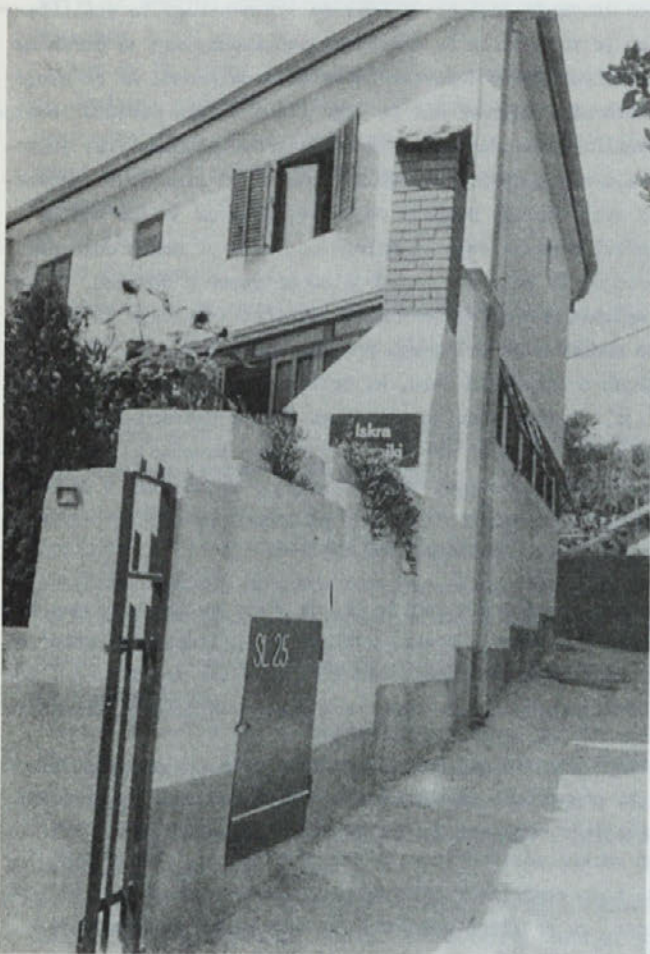
Čeprav se letovanja vsi veselimo, pa so tudi s tem povezane nekatere težave. Prvi problem je nastopil že v aprilu, ko je bil v tovarni objavljen razpis razpoložljivih kapacitet za letovanje. Odločitev je bila težka predvsem zato, ker je naša družina številčno precej nad slovenskim povprečjem, "mladički" pa stari od dveh do osmih let.

Tik pred iztekom roka za prijavo pa je končno le padla odločitev. Gremo na Lošinj v novi dom ISKRA ELEKTROMOTORJI. No, in potem so živeli otroci v pričakovanju in spraševali, kolikokrat gremo še spat, jaz pa v strahu, kako bodo moji sopotniki prenašali vožnjo.

Končno smo vsi skupaj dočakali dan odhoda. Vstali smo ob pol petih zjutraj in se slabo uro po tem odpravili na pot. V prijetnem hladu in brez problemov smo se pripeljali do Brestove in se skoraj brez čakanja zapeljali na trajekt. Vožnja s trajektom je bila za otroke posebno doživetje. Na drugi strani pa so se začele izmenjavati komande in vprašanja kot na primer: "Ati ustavi, meni je slabo" in "Ati, zakaj se še ne kopamo". Tako smo s postanki vsakih nekaj kilometrov, v največji vročini, pridrgnili do ISKRI-NEGA doma.

Ob prihodu nas že od daleč pozdravi naš znak

Pogled iz ulice

Na pritisk najmlajših, vendar najmočnejših članov naše družine, smo se le zasilno nastanili, potem pa smo takoj odšli v vodo. Navdušenje je bilo brezmejno in je trajalo vse do poznega popoldneva, ko smo odšli na večerjo, oziroma kosilo. Potem pa smo se utrujeni od potovanja precej hitro odpravili spat.

Dnevni ritem ostalih dni je bil več ali manj enak in je izgledal približno takole: vstajali smo okrog osmih, nato smo se odpravili na zajtrk. Po zajtrku smo počasi krenili na plažo, ki je od doma oddaljena približno 10 do 15 minut.

Tu pa smo se prepustili včasih kar prevročemu soncu in izredno toplemu morju vse do četrte ali pete ure popoldne, ko smo se vrnili na večerjo. Po večerji je sledil kratek sprehod do pristanišča z obveznim sladoledom, in ko se je ozračje proti večeru malo ohladilo, smo v vrtu doma posedli ob kozarčku in klepetu ter preživeli večere s pripovedovanjem vicev in igranjem družabnih iger. Za vesel program so poskrbeli tudi otroci. Da pa vse skupaj le ne bi bilo preveč monotono, je za popestritev poskrbela naša soseda, ki ji očitno ni bila všeč naša sproščenost in dobra volja. Parkrat nas je zvečer skušala ohladiti z vodo. Da smo bili mokri, nam sicer ni bilo vseeno, vendar pa smo se tolažili s tem, da smo zato tudi prišli na morje. Pa "prijazni" sosedi vendarle nismo ostali dolžni. Vsakokrat smo ji pošiljko vode vrnili v gasilskem slogu. Malo pobalinsko, pa saj vemo, da so na dopustu tudi tolerance le-

pega vedenja nekoliko ohlapnejše. Očitno pa je bilo koristno, saj naslednje izmene baje s sosedo niso imele več težav.

Vse dni našega letovanja je za prijetno vzdušje v domu ter za naše potrebe po hrani in pijači kar preveč skrbela naša Jožica, za kar smo ji vsi zelo hvaležni. Ob obilici dela in vsakdanjih skrbi je morala imeti še veliko mero potrpljenja, saj je bilo v naši izmeni kar šestnajst otrok in od tega le trije starejši od deset let. Bilo je lepo in prijetno in kar prehitro se je približal enajsti dan, ko smo se morali odpraviti domov.

Dopust je minil, naslednjih nekaj mesecev bomo morali preživeti ob spominih na preteklo letovanje in ob pričakovanju naslednjega.

Benjamin Sever

VLOGA IN POMEN MNOŽIČNE INOVACIJSKE DEJAVNOSTI

" Glede na vedno bolj zagrizen boj za trge in tržne deleže postaja volja in sposobnost za inovacije merilo za vzpon, obstoj in propad podjetij, panog ali v končni posledici - nacionalnih gospodarstev".

Navedena misel je povzeta iz glasila Združenja nemških inženirjev (april 1982, str. 233) in jo uporabljamo v vseh nadaljnjih izvajanjih kot ekonomsko zakonitost našega časa, ki se ji nihče ne more izogniti. Izraz "inovacija" je povzet iz latinščine in pomeni uvajanje nečesa novega na kateremkoli področju človeške dejavnosti, v največji meri pa v gospodarstvu in v njegovem okviru v proizvodnji, pa tudi v organizacijskih oblikah in še zlasti v novih pobudah na trgu. V teh izvajanjih se zadržujemo v največji meri na tehnoloških inovacijah, h katerim pa v enaki meri dodajamo pomembnost takoimenovanih oblikovnih inovacij (novih oblik proizvodov), kot tržno pomembnega dejavnika, saj je nov zunanji videz proizvoda učinkovit ali celo odločilen nagib za nakup. Inovacija tako vodi do ustvarjanja novega proizvoda ali do zniževanja proizvodnih stroškov za že obstoječe proizvode. To definicijo moramo imeti trajno pred očmi, saj poudarja dva zares odločilna dejavnika za uspeh, na kateremkoli trgu: biti prvi ali biti boljši pred konkurenti.

O inovacijskem procesu govorimo lahko še v zvezi s posamezno idejo o uvedbi nečesa novega. Zamisel s konkretno rešitvijo je res šele zamisel, z latinsko tujko "invenција", ki je pa šele prva stopnja do inovacije. Med njima je skoraj brez izjeme raziskava in razvoj, ki vodi najprej do laboratorijskega, nato do polindustrijskega in šele na koncu do industrijskega procesa proizvodnje. Ta faza inovacijskega procesa naj bi bila za organizacijo najpomembnejša, saj je neposredno orientirana na lastno inovacijsko

ustvarjalnost in pomeni obenem investicijo v inovacijo.

Iz navedenega izvira nujnost, da se v gospodarsko dejavnost vključuje tudi inovacijska politika, ki bi jo na kratko lahko opredelili kot sprotno spremljanje tehnološkega napredka in prilagajanje lastne gospodarske usmerjenosti temu napredku in njihovim tokovom. To nujnost dramatično osvetljuje uvodni citat.

Ob vsem pomenu izumov, ki ustvarjajo in bogate novo tehnologijo je danes že v vsem svetu prodrlo spoznanje, da je za napredek in rast gospodarstva velikega pomena množična inventivna dejavnost. Predlogi redkih posameznikov za izboljšanje res ne morejo prinesiti tehnološke spremembe. Proizvodnje, prinašajo pa lahko velike koristi. Dosti premalo so cenjeni predlogi za boljšo organizacijo in upravljanje. Tudi gesla o pomenu domačega znanja so premalo, poudreti bomo morali vrsto ovir, ki hromijo delo inovatorjev.

Delavce je treba motivirati, da pri delu razmišljajo, in da tudi izven delovnega časa zbirajo podatke, berejo strokovno literaturo, skicirajo, rišejo in pridobivajo novo mnenje, saj se s tem izpopolnjuje lastna tehnologija v smeri večje produktivnosti in se ob tem spodbuja strokovni razvoj lastnega kadra. Inovacije pa prinašajo tudi večji dohodek, kar je najpomembnejše. Po zakonu se rešitev, ki ne prispeva k povečanju dohodka, ne more obravnavati kot inovacija. Pri tem se kot močan zaviralni dejavnik množične inovativne dejavnosti pojavlja mnenje, da je inovacijsko ustvarjanje sestavni del delovnih nalog. To stališče nam je povzročilo že neprecenljivo škodo, saj je direktna ovira razvojnim delavcem in ostalim delavcem, ki bi svoje proizvodne naprave ali pa organizacijo dela nenehno izboljševali. Naše zaostajanje v rasti produktivnosti, ki je postalo resen družbeni problem, ima v tej miselnosti nedvomno svoj razlog. Delovna obveznost delavca je, da vestno opravlja svoja dela in naloge oz. dela ob danem delovnem orodju, če pa nekdo ustvarjalno prispeva k dosežku, in je kvalitativno novo, je njegov rezultat inovacija in ne več le proizvod iz delovnega procesa. To trditev potrjuje tudi Zakon o združenem delu, ki določa, da delavcu, ki z inovacijo, racionalizacijo ali drugo obliko ustvarjalnosti pri delu z družbenimi sredstvi prispeva k povečanju dohodka temeljne organizacije, ima pod pogoji, določenimi v Samoupravnem splošnem sktu v skladu z zakonom, pravico do posebnega nadomestila v tej temeljni organizaciji.

Naloga vsake organizacije je, da v svojem Samoupravnem aktu in v vsakdanji praksi uveljavlja priznanja inovatorjem kot nosilcem tehničnega napredka in s tem krepi skupni poslovni uspeh, od katerega ima koristi ves delovni kolektiv.

Bodoče pravilo naj nam bo, da inovativni predlogi ne smejo biti prepuščeni tokovom časa, temveč da postanejo predmet takojšnje razprave in pravičnega odločanja. Ob vsakem podanem inovativnem predlogu se bomo potrudili, da bodo ocene nepristransko in strokovno določene, kar je pogoj za pravično določanje pripadajočega nadomestila.

Uporabljeni viri:

Zakon o združenem delu,

Francka Novak, iur.

prof.dr.Bojan Pretnar - seminarsko gradivo

IZ DELA SAMOUPRAVLJIH ORGANOV

Delavski svet je na svoji 14. redni seji sprejel naslednje sklepe:

- Potrjena je bila komisija za odprodajo starih osnovnih sredstev v sestavi:
 - Jelenc Matija, dipl.ing.
 - Gaser Maks
 - Eržen Rafko.
- Sprejeta je bila predlagana delitev čistega dohodka in sicer:
 - del CD za bruto OD(živo in min.d.) 4.700.810.026 din
 - del CD za SSP - stanovanj. del 149.865.057 din
 - del CD za rezervni sklad (4%od doh) 326.116.311 din
 - del CD za poslovni sklad 464.352.962 din
 - akumulacija 790.874.901 dinPrav tako je bil sprejet predlog strokovnega kolegija o 10 % povečanju OD s 1.10.1987.
- Potrjeni so bili ugotovljeni inventurni viški in manjki, prav tako je bil sprejet sklep, da morajo skladiščniki v enem mesecu urediti oz. poiskati manjkajočo dokumentacijo.
- Člani DS potrjujejo, da so seznanjeni z ukrepi za izboljšanje poslovanja.
- Prav tako je delavski svet sprejel ugotovitveni sklep, da je bil najem opreme v vrednosti 2.000.000 DM (za servomotorje in sesalno enoto) obravnavan in sprejet na zborih delavcev.
 - Ker na 14. redni seji glasovanje o predlogu komisije za družbeni standard v zvezi z določitvijo petega družbenega stanovanja ni bilo veljavno, se je o tem predlogu ponovno glasovalo na 2. izredni seji delavskega sveta. Izid glasovanja je bil:
ZA 10 članov,
PROTI 8 članov.Iz glasovanja je razvidno, da sklep komisije za družbeni standard ni bil sprejet, ker ni bila potrebne večine glasov ZA.

Na 13. redni seji je komisija za medsebojna delovna razmerja sprejela naslednje sklepe:

- Na interno objavljena prosta dela in naloge "snažilka v proizvodnji" se ni nihče prijavil, zato je komisija na predlog splošnega sektorja sprejela sklep, da se interna objava omenjenih prostih del in nalog ponovi.
- Komisija je v delovno razmerje sprejela Dolenc Sandija in Kisovec Draga.
Prošnje za sklenitev delovnega razmerja, ki so jih oddali: Bogataj Sandi, Kordeš Anton, Avguštin Rezka, Gartnar Klemen, Košir Viktor, Gortner Robert, se zadržijo v evidenci, in ko bodo dane potrebe, se jih sprejme v delovno razmerje s poskusnim delom.
Zavrnjene pa so bile naslednje prošnje: Čorovič Radoman, Pejič Slavice, Memedova Ismete, Ražič Petre, Škeljič Nade, Tomič Dubravke, Kankelj Ljudmile, Knežević Mira, Radončič Rafeta, Zubak Darka, Gutič Senada, Sabari Marjana,

in Pavlin Marka.

- Razporejeni so naslednji delavci: Kankelj Smiljan, Stanovnik Jernej, Gartnar Martina, Bevk Igor, Vrhunc Mihael in Habjan Boris.
 - Prerazporejeni pa so: Troha Irena, Fric Nataša, Bijelič Nada, Božič Vanja, Fic Ida, Jašaragič Fikreta, Tabernik Mici, Jereb Marija, Crnalič Nura, Durič Radana, Beširovič Safija, Porga Brane, Ozebek Tone, Fojkar Gregorija, Rih-taršič Marko, Bertoncely Aleš, Kavčič Vilko, Ivandič Min-ka, Kaltak Hadžija, Štremfelj Jože, Štupnikar Borut, Debeljak Andraž.
 - Poskusno delo so uspešno opravili: Gaser Janez, Mesec Andrej in Debeljak Andraž.
 - Delovno razmerje so oz. bodo prekinili: Benedičič Milan, Luznar Anton, Pertovt Zdravka, Radončič Sabaheta, Demšar Marta in Tolar Franc.
 - Komisija je na podlagi družbenega dogovora o dohodku v SRS glede izplačila materialnih stroškov potrdila nove višine in sicer:

cela dnevnic	10.286 din
polovična dnevnic	5.246 din
kilometrina	138 din

jubilejne nagrade:
 - za 10 let delovne dobe 99.344 din
 - za 20 let delovne dobe 149.016 din
 - za 30 let delovne dobe 198.688 dinnagrade ob odhodu v pokoj:
 - za 10 let delovne dobe 198.688 din
 - za 20 let delovne dobe 397.767 din
 - za 30 let delovne dobe 596.064 dinVišine nagrad ob odhodu v pokoj in jubilejnih nagrad veljajo od 1.10.1987, višina dnevnic in kilometrine pa od 1.11.1987 dalje.
 - Komisija je potrdila programe pripravništva in mentorje za naslednje pripravnike: Bevk Igorja, Smid Boruta, Smid Matjaža, Pohleven Edvarda, Berce Ivanko, Stanovnik Jerneja in Vodenik Milana.
 - Komisija je odobrila študij ob delu naslednjim delavcem: Benedičič Lovru, Pirih Mariu, Rupar Boštjanu, in Mesec Marjani.
 - Odobrene so bile prošnje za spremembo smeri in stopnje šolanja Krajnik Simona, Dolenc Edvarda in Kokalj Matjaža.
- Na svoji 10. redni seji je komisija za družbeni standard sprejela naslednje sklepe:
- zaradi vedno večjih stanovanjskih problemov in na predlog direktorjev DO v Selški dolini je bil ponovno sprejet sklep, da se stanovanjski blok na Trnju gradi in da Stanovanjska skupnost odkupi več stanovanj, kot je prvotno nameravala. Prav tako morajo DO zahtevati, da res kritične primere rešujemo preko Stanovanjske skupnosti.
 - Glede dodelitve petega stanovanja je komisija sprejela sklep, da komisija v sestavi Hajnrihar Franc, zunanjji član

Hof ali Dagarin in Logar Martina, ponovno preveri točnost točkovanja in uvrstitve tov. Peniča in tov. Jusiča na prioriteto listo.

- Komisija za družbeni standard je med varčevalce vključila Kosem Jožefa, Kosem Bojano, Logar Martino, Benedičič Marijo in Pintar Frančiško.

- Komisija je tov. Kavčič Marti odobrila predčasno koriščenje kredita na podlagi drugega varčevanja.

Na svoji 2. izredni seji pa je komisija za družbeni standard sprejela sklep, da se po prednostni listi, ki je v skladu s pravilnikom in zakonom o urejanju stanovanjskih razmer delavcev, peto stanovanje dodeli tov. Jusiču s pripombo, da se najkasneje v dveh mesecih od takrat, ko je stanovanje vseljivo preseli z družino v to stanovanje, (Na Kresu 11, sedaj v njem stanuje Jelenc Franc) in uredi stalno bivališče za vse člane družine na tem naslovu.

Prav tako komisija zagotavlja, da se bo še naprej angažirala pri reševanju stanovanjskega problema tov. Peniča, tudi na stanovanjski skupnosti, v skladu z zakonodajo.

Iz zapisnikov zbrala:
Olga Vrhunc

SINDIKALNE DELAVSKE ŠPORTNE IGRE

Z zadnjimi tekmovanji, ki so potekala v soboto, 31. oktobra, so se zaključile 7. sindikalne delavske športne igre naše občine. Lahko rečemo, da so bile dokaj uspešne. Število sodelujočih se je z lanskimi 1136 povzpelo na 1182. Tudi to je dokaz, da je ta zvrst rekreacije pri delovnih ljudeh našla svoje mesto. Očitno so discipline dokaj posrečeno izbrane in ustrezajo večini udeležencev in njihovim sposobnostim.

Pregled udeležencev po posameznih panogah: največ rekreativk in rekreativcev se je udeležilo tekmovanj v kegljanju - 182, nato v odbojki - 168, balinarjev pa je bilo 150. Ti imajo največjo udeležbo med moškimi ekipami. Precej številčni pa so bili tudi pri nogometu - 138, in kegljanju - 132 udeležencev. Med ženskimi ekipami pa je največ rekreativk pritegnila odbojka - 84.

Delavci naše tovarne so sodelovali v vseh disciplinah, razen v šahu. V treh disciplinah smo imeli tudi po dve ekipi. Uspehi so bili precej spremenljivi, končni rezultati pa so kljub vsemu dobri. Poglejmo si nekaj naših najboljših uvrstitev: ženske so v odbojki osvojile 1. mesto, 3. so bile kolesarke in plavalke, 5. mesto pa so si priborili strelci in tekmovalke v namiznem tenisu. Med moškimi ekipami pa je uspelo zmagati kegljačem, 3. so bili odbojkarji in 4. plavalci. V ekipnem delu je med ženskimi ekipami zmagal LTH s 734 točkami, pred Zdravstvenim domom 519 in ISKRO Železniki s 487 točkami.

Pri moških je prav tako zmagal LTH s 830 točkami, pred Alpino s 767 točkami in Upravnimi organi s 557 točkami. Naša moška ekipa je na 5. mestu s 543 točkami.

Na koncu naj poudarim, da cilj teh iger ni le tekmovalen. Na njih se srečujejo stari znanci, spletajo se mnoga nova poznanstva in prijateljstva. Mnogim je to sprostitev po vsakodnevnih naporih.

Naš cilj, pripeljati na igre čim več zaposlenih, je dosežen. Želimo pa si, da bi se prihodnjih udeležili še v večjem številu in bolje pripravljeni. Vedeti moramo, da nam kondicijska pripravljenost, pridobljena z rekreacijsko vadbo, pomaga pri premagovanju vsakodnevnih fizičnih in psihičnih naporov.

Zato nasvidenje na 8. delavskih športnih igrah.

Brane Čenčič

ZAPISI AMATERSKEGA POTEPUHA

V vojski veliko razmišljaš o svobodi, iz katere si iztrgan. O njej le sanjaš in si gradiš gradove v oblakih. Moj veliki sen je bil potovati, ni važno kod, ne kje. Začutiti svobodo, se napiti njenega opojnega vonja, lebdeti v hlapih, poznati širen svet skozi očala amaterskega potepuha.

Tako sva se z bivšim sošolcem Petrom odločila, da greva v Amsterdam in naprej proti zahodu. Kupila sva Inter-rail vozovnico za vse evropske železnice in se odpravila osvajat naš star kontinent. A, ker sem zadnje dneve preživel v naši ljubi tovarni, da sem nadoknadil nekaj časa, ko me ne bo, mi je postala pravi mali dom.

Toda z vsakim trenutkom sem bil dlje in dlje, a nisem mogel verjeti, da je res. Nekje do Kölna sem od utrujenosti spal kot klada in se nisem kaj preveč oziral na okolico. Po Doljnerenski nižini pa sem skozi okno že opazoval meglo, temnorjave opečnate hiše, ki so kot gradovi trdno stale v naši čeni travnati pokrajini. Počasi so se na sceno prikaza-

Amsterdam (foto: Galjot M.)

le težke mlekarice in se zaspano v "slow motionu" premikale skozi bombažno meglen dan. Nemško-nizozemsko mejo sva prevozila brez problemov kot vse doslej. Začel sem izgubljeni zanimanje za okolico, najin težko pričakovani cilj je bil pač preblizu. Priropotamo na veliko postajo. Pero pokuka skozi okno in le pogled je bil dovolj "Amsterdam!"

V trenutku sva bila pred vhodom postaje. Že so naju začeli kot komarji presedajoče obletavati mladi, ki nama ponujajo posteljo, silijo v roko listič propagandnega blišča lukenj za drobiž. Od presenečanja nad tako organiziranim sprejemom sva odšla na sprehod, da vso stvar malo premisli va in si ogledava nabrane papirje. Ni hudič, prav takrat se ulije. Na tretjem, četrtem prehodu za pešce se nama prismeji čokoladni črnc, veselo razkazuje galerijo svojih belih zob in v raskavi argleščini zarotniško vpraša: "Ej, fanta, hočeta kaditi?" Midva pa bruhneva v smeh in tečeva naprej, ker moje espadrile bolj slabo prenašajo vodo in postajajo podobne cunjam. Zvečer sva se naveličala prenašati težko breme klošarske opreme na rami in odideva na ladjo, ki nama je ostala v spominu, kot še nekaj normalnega. Pospremijo naju v kajuto, kjer z veseljem ugotoviva, da bova lahko tudi grela najine konzerve. Malo pred sedmo se odpraviva v ladijski bar, ker se začne "happy hour" (srečna ura) in točijo pijačo po polovični ceni. Prej sva mimogrede opazila, da bodo cene za naju prej nesročne kot kaj drugega. V tem romantičnem vzdušju s pogledom na morje sva potem vsak večer delala plane za nočne obiske vedno polnih barov, ki jih je kot listja in v njih poleg pijače prodajajo suhi in koncentrirano indijsko konopljo. Ko opazijo prihod malo izgubljenih, kot sva na primer bila midva, takoj stopijo v reklamno akcijo in ti ponujajo "boga hasha", ki se skriva v pipi, in se kot največje čudo prikaže v počasi valečem dimu in jim okupira možgane s svojo religijo. Postanejo hladni, samemu sebi dovolj, kot da so prišli sem poiskat vsak svoj jaz, in ga iščejo v omamnem vonju.

V teh dneh sva prehodila kar precej kilometrov. Lahko sva videla vse ljudi sveta: stare, mlade, črne, rumene, bele, pobrite, čupaste, mornarje, pankovce, kvazivojake, klošarje, igralce, glasbenike, narkomane in policaj na konju je le oddaljena impresija neke države, ki menda obstaja, mogoče tudi ne? Kanali, ulice, hiše, ki bodo zdaj, zdaj staknili vrhove streh in zakrile grešno mesto pred nebom, tvorijo enkratno arhitekturo tega pisanega mesta. Prej sem pozabil omeniti, da obstajajo članice najstarejše obrti, vendar se nisva kaj preveč naslajala na pomanjkljivo oblečeni damah za okni, ker so bile amortizirane že davno pred najinim rojstvom, ampak... !?

Lepoto mesta - kot v Andersenovih pravljicah - pa razbija blišč; neonska svetloba najmodernejših butikov, barov ali na obrobju "sexshopov", kjer se za 60 funtov lahko potiš ob gledanju video filmov. Trgovane pa so poglavje zase, saj v njih dobiš vse, kar ti zaželi tvoje ne preveč potrošniško srce, ali pa še več!

In kaj vleče mlade vsega sveta v to mesto? Mogoče je to dih svobode, mogoče beg pred pustim vsakdanjikom, mogoče razbijanje dolgočasje, mogoče ukinitvev tabujev, v katerem

Presenečenje v Amsterdamu (foto: Galjot M.)

se počutiš prost in neobremenjen. Tukaj sva preživela najlepše dni najinega popotovanja. Kljub temu, da sva videla narkomane, ki se v peklenških mukah borijo za svojo odredšilno injekcijo, res prave potepuhe, ki vso svojo razpadajočo imovino nosijo na ubogem truplu, niti za trenutek nisva pomislila, da bi mogoče zbežala ali kaj podobnega. Kaj naj rečem, če te na vogalu nase opozori gledalec, glasbenik, prodajalec droge. Vsi si služijo denar, načini so pa različni. Ko se eden igra z življenjem drugih, pa ostali razdajajo sami sebe, in vsi so simbol tega čudnega mesta. Glasba je del(mesta) mladih. Ni bilo lepšega doživetja kot sedeti med ducatom mladih sredi parka, poslušati črnca, raztrganega, v hipijavski obleki. Bos s kitaro pritegne s svojim "bluzom", ljubezensko balado o izgubljenem dekletu (sweet baby), nihanjem telesa, ki oddaja trpljenje, kot da se mu je pravkar zgodilo.

Sok, hodiva po mestu in za železno visoko ograjo se odpre z zlizanimi kamni tlakovano dvorišče pred majhno cerkvijo. V mogočnem portalu vrat pa plakat z napisom Neue Slowenische kunst. Obidejo te misli, ko da ti je nekdo pripeljal del tvoje dežele, in ne čutiš se več odrinjen, kot da živiš za neko betežno železno zaveso. Oddahneva si, zbereva moči, in na drugem plakatu prebereva o predstavitvi njihove (naše) kulture. Vidiva, da sva še ujela koncert "Laibacha" in ni ovire, da ga ne bi obiskala. Ta odrinjen gorenjski nagelj pohotno cveti in se razrašča v tujini, kot naši impresionisti, ki so v domovini zaman poganjali korenine v trdo kamenje, puščavo naše zaplankanosti. Koncert - glasba - film simbolov, ki so govorili o brezpredmetnosti naših

družb, je bil višek Amsterdama.

Srečna, polna vtisov, z upanjem na ponoven obisk, odideva proti novi uganki - Parizu.

Se nadaljuje

Matej Galjot

MUZEJSKA DEJAVNOST

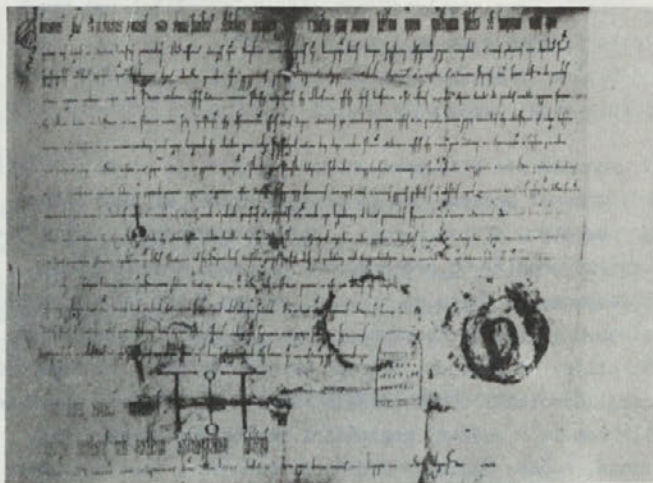
Zadnjič smo omenili, da sta iz muzejskega društva izšli dve ustanovi: Zgodovinski arhiv in Loški muzej. Danes in v prihodnjih prispevkih bomo pregledali delovanje Loškega muzeja, ki skrbi za varovanje in zaščito premične kulturne dediščine v občini, medtem ko za nepremično dediščino skrbi Ljubljanski regionalni zavod za spomeniško varstvo. Poleg tega pa muzej s svojimi zbirkami osvetljuje podobo domačega kraja v preteklosti in sedanjosti in tako izpolnjuje vlogo, ki jo kot lokalni muzej ima - da je predstavnik identitete nekega kraja oz. regije.

Loški muzej je lokalni muzej splošnega ali kompleksnega tipa, ki ga sestavljajo naslednje zbirke: prirodoslovna, zgodovinska, kulturno-zgodovinska, etnološka in umetnostna; geološka in arheološka pa sta v pripravi. Svoje prostore ima v škofjeloškem gradu, kjer so zbirke razporejene v sobah, hodnikih in kapeli (glej skico). Razporeditev grajskih prostorov izvira iz prvega desetletja tega stoletja, ko so bila končana preureditvena dela, ki so jih po načrtih Viljema Trea in Janeza Krstnika Molinara izvajale uršulinke celi dve desetletji.

Po letu 1803, ko je prenehala 830 - letna vladavina freisinških škofov nad Skofjo Loko in loškim ozemljem, je grad prevzela država, v gradu pa so bili še naprej uradi (davkarija, sodišče, zemljiška knjiga). Leta 1870 je grad kupil industrijalec Fidelis Trpinc iz Ljubljane, konec leta 1890 pa je prešel v last uršulinskega samostana v Skofji Loki. Nove lastnice so dale leta 1892 podreti veliki osrednji stolp na grajskem dvorišču, prezidale vse grajske trakte in grad prek stopnišča povezale s samostanom. V tako preurejenem gradu so uredile dekliški internat z meščansko šolo in učiteljsišče. Med prvo svetovno vojno je tu delovala vojna bolnica. Med drugo svetovno vojno so grad zasedli Nemci, uršulinke pa izgnali. Po osvoboditvi je bila v njem bolnišnica za nemške vojne ujetnike do leta 1948, nato pa kazensko poboljševalni zavod. Leta 1959 ga je prevzela v upravljanje občina in v njem namestila muzej.

SOBA 1 - ZGODOVINA LOSKEGA GOSPOSTVA

Muzej se pri svojem delovanju omejuje na ozemlje, ki je 830 let tvorilo t.i. loško gospostvo pod oblastjo freisinških škofov. Gospostvo je obsegalo Skofjo Loko, Poljansko in Selško dolino, Loško pogorje, del Polhograjskega hri-

bovja, obronke Jelovice in Bohinjskih gora ter Sorško polje. Ozemlje, ki danes v glavnem sovпада z občinskimi mejami.

V prvi sobi je predstavljeno loško ozemlje z zemljevidom in reliefom, ki ju je ob pomoči učencev izdelal profesor meščanske šole Janez Grum še pred drugo svetovno vojno. Širjenje loškega gospostva in njegovo naseljevanje ponazarjajo fotografije in prevod darilnih listin, ki dokazujejo tisočletno starost Loke in drugih naselij ter risbe. Maketa dela Sorškega polja prikazuje značilno razdelitev polja v sklenjene proge in Bitnje kot primer obcestne vasi. Diapozitivi predstavljajo portrete šestih škofov iz Freisinga, ki so, med osemindesetimi, ki so vladali podložnikom 830 let, posebej pomembni. Dva med njimi sta v Loki tudi pokopana: Leopold (1378 - 1381) v nunski cerkvi in Konrad V (1411 - 1412) v starološki župni cerkvi. Tu so še: freisinški grb, kip škofa Korbinijana, ustanovitelja freisinške škofije in mavčna odlitka dveh spominskih plošč: plošče škofa Filipa (1498 - 1541) s kašče in plošča meščana Volbenka Schwarza, ki je vzdana na fasadi hiše Mestni trg št. 4 (stavba SDK).

Arheološke najdbe kažejo, da je bilo loško ozemlje naseljeno vsaj od eneolitika dalje. V času velikega preseljevanja ljudstev, ki jih na pohodih v Italijo ni mogel zastaviti niti znameniti limes, grajen med Ilirikom in Italijo od prvega do petega stoletja in potekajoč tudi čez loško ozemlje (Nova Oselica), se je tu naselil slovanski živelj. O tem pričajo slovanska imena še obstoječih naselij, ki jih omenjajo listine iz konca desetega stoletja (npr. Suha). Sčasoma pa je bil vključen na germanski zahod. To se je zgodilo po letu 955, ko so bili Madžari odločilno poraženi v bitki pri Augsburgu. Od tedaj se je tod nemoteno uveljavljal nemški vpliv in uvažal nov družbeni red - fevdalizem. Nemški vladar Oton II. je leta 973 podelil freisinškemu škofu Abrahamu v fevd Loko (današnje Staro Loko), obe dolini in Sorško polje do ceste Jevrca - Kranj.

Za novo upravno središče so škofje izbrali kraj na obronkih loškega pogorja ob sotočju obeh Sor, kjer so najprej zgradili stolpast grad na Kranclju, kasneje pa še utrdbo

na mostu današnjega gradu. V prid nove lokacije so poleg strateških govorili tudi gospodarski in prometni razlogi, saj se je pod utrdbo kmalu razvilo novo naselje, ki so ga za razliko od prvotne Loke (današnje Stare Loke) imenovali Škofja Loka. Gospostvo je upravljal oskrbnik ali glavar, ki je bil škofov namestnik. Pri tem so mu pomagali gradiščani, ki so upravljali Zgornji stolp na Kranciju in odmaknjeni Stari grad pod Lubnikom, protopisarji in kaščar ter kaščarjevi pomočniki. V upravnem pogledu je bilo ozemlje razdeljeno na urade in kasneje na župe. Oskrbnik je vodil načrtno kolonizacijo in skrbel za dotok rente. Pomagali so mu župani, postavljeni iz vrst podložnih kmetov, nad katerimi je imel škof tudi sodno oblast.

Da bi povečali svoj dohodek, so škofje z načrtno kolonizacijo povečevali obseg obdelovalne zemlje. Naseljevali so nove podložnike, ki so krčili gozd in ga spreminjali v obdelovalno zemljo ter ustanavljali nove kmetije. Na obrobju Sorškega polja so že v desetem stoletju naselili svoje rojake Bavarce, ki so se tu kmalu poslovenili. Nanje danes spominjajo le še krajevna, ledinska in osebna imena ter narečje prebivalcev naselij od Starega dvora do Stražišča. V dvanajstem in trinajstem stoletju so v spodnji del Poljarske doline naselili slovanski živelj iz okolice Vrbskega jezera. Prisojen svet pod Ratitovcem pa so kolonizirali koncem trinajstega in v začetku štirinajstega stoletja Tiroinci iz območja Innichena, ki so v nasprotju z Bavarci dolgo ohranili svoje nemško narečje.

Se nadaljuje

Mira Kalan

PROMETNI ~ VARNOSTNI NAČRT OŠ PREŠERNOVE BRIGADE ŽELEZNIKI

Naša šola je popolna osnovna šola, ki ima sedež na centralni šoli v Železnikih ter podružnične šole v Davči, Dražgošah, Selcih in Sorici. V okviru šole delujeta tudi VVE Železniki in Selca.

Centralna šola v Železnikih stoji v Otokih. Obiskujejo jo učenci, ki živijo v zgornjem delu naše doline. Učenci iz celotnega območja Železnikov hodijo v šolo peš oziroma s kolesi. Učenci iz Sorice, Zalega loga, Martinj vrha, Ojstrega vrha, Selc, Rudna, Dražgoš, Lajš, Kališ in Golice pa se v šolo vozijo. Avtobusna postaja je v ne posredni bližini šole, tako, da prihod v šolo in nazaj ne predstavlja posebnih problemov.

Peš dohoda do šole sta iz vzhodne in zahodne strani. Po zahodni strani prihajajo učenci iz zgornjega dela Železnikov.

NAJPRIMERNEJŠA IN NAJVARNEJŠA POT DO ŠOLE IZ TEGA DELA ŽELEZNIKOV JE ČEZ RACOVNIK IN MIMO TOVARNE ISKRA.

Po vzhodni strani pa prihajajo učenci iz Dašnice, Kresa,

Loga, Češnjice, Studena in Rudna. IZ TE SMERI PRIPOROČAMO DOHOD PO DAŠNICI.

DOHOD S KOLESI DO ŠOLE JE DOVOLJEN LE Z VZHODNE STRANI DO TELOVADNICE? KJER MORAJO UČENCI KOLESJA TUDI PUSTITI.

Omeniti je treba, da stoji naša šola ob nepreglednem ovinku, kar seveda varnost še zmanjšuje. Poleg prehodov za pešce bi bila nujno potrebna še ostala signalizacija, ki sodi na taka nepregledna področja.

Šola v Selcih stoji ob glavni cesti, na kateri se odvija ves promet skozi Selško dolino. Otroci prihajajo v šolo po cesti, ki vodi iz Železnikov v Škofjo Loko. Drugega dohoda do šole ni. Hitrost je omejena (mimo šole) na 40 km/h in z upoštevanjem te omejitve lahko vozniki veliko prispevamo k varnosti otrok.

Promet tudi v naši deželi napreduje z velikimi koraki. Idilični časi na cestah so že davno minili. Tudi v hribovske vasi so že speljane ceste. Tako danes skoraj ni kraja in človeka, ki ne bi prišel v stik z modernim prometom.

Šola naše mlade državljanke pripravlja na življenje. Tudi vzgoja mladega človeka kot uporabnika cest in udeleženca v prometu je priprava na življenje. Prav zato je v šole uvedena tudi prometna vzgoja.

Osnovna naloga prometne vzgoje je:

- da učence pouči o prometnih predpisih,
- da jih nauči spoznavati prometne znake,
- da jih vzgaja v zavestnem podrejanju splošnim koristim.

V osnovni šoli so učenci deležni prometne vzgoje pri rednem pouku, kjer so prometno vzgojne vsebine sestavni del učnih načrtov posameznih predmetnih področij ter v okviru interesnih dejavnosti.

Pri izvajanju prometne vzgoje pa imajo izredno pomembno vlogo starši, saj prav oni dajejo otroku prve vzorce vedenja, usmerjajo otrokovo pozornost, ga navajajo na upoštevanje pravil in norm.

Skupaj s starši, KS, PM Železniki in AMD Železniki prevzema tako šola skrb za varnost učencev, za ohranitev njihovega zdravja in življenja. S pravilno vzgojo otrok bodo preprečene marsikateri hude nesreče, bo prihranjenega mnogo gorja staršem, skupnost pa bo obvarovana mnogih človeških žrtev in večje materialne škode.

AKCIJE ZA VEČJO VARNOST UČENCEV, KI JIH BOMO IZVEDLI:

1. Opozorilo po zvočniku za vse učence,
2. pregled koles in izkaznic,
3. prometna vzgoja na terenu za učence prvih razredov in priprava na šolo,
4. Sestanek za starše,
5. pionirska prometna služba,
6. interesna dejavnost s področja prometa

Prometno varnostni načrt je pripravila tov. Zora Bönča, mentorica prometnega krožka na šoli v

sodelovanju z AMD Železniki in oddelkom milice v Železnikih

TOVARIŠKO SREČANJE ČLANOV ZB ISKRA ŽELEZNIKI

Aktiv te organizacije je organiziral za svoje in upokojene člane tovariško srečanje v Lajšah pod obronki Jelovice, v hiši pri Stihelnu - Berce Mihi, v hiši, v kateri je imela gospodarska komisija v drugi svetovni vojni svoj sedež od ustanovitve do konca vojne za levi breg Selške doline. Tu je bila baza prehrane za partizanske enote in bolnice.

Organizator vsakoletnega srečanja je predsednik aktiva ZB ISKRE Janko Šmid, ki nam je ob tej priliki zaželel dobrodošlico in orisal delo organizacije, ki se številčno zmanjšuje, v nekaj letih bodo odšli še ti v pokoj, zato bo prenehala tudi ta organizacija v delovni organizaciji. Dal je pobudo, da je pripravljen organizirati tako srečanje tudi kasneje s to razliko, da bi tako srečanje plačali sami.

Navzoči člani so to pobudo z veseljem sprejeli in potrdili z velikim aplavzom.

Tov. direktor Tone Rakovec nam je obrazložil stanje tovarne, ki je trenutno dobro. Zunanji trg se zapira, novih delavcev se ne sprejema, zaposluje se samo štipendiste. V gradnji imamo nov objekt. Povedal je tudi, da je ISKRA v Železnikih v občini ali na Gorenjskem ena od najboljših, v upanju, da bo tudi v bodoče.

Za njegove besede se navzoči zahvaljujemo z željo, da bi delovna organizacija tudi v bodoče imela čim več uspeha.

V imenu navzočih članov se je tov. Rezka Porenta zahvalila organizaciji za tovariško srečanje, ki je bilo prav v njeni vasi.

Za veselo razpoloženje so poskrbeli "muzikantje" in naš predsednik Janko Šmid. Slavje je trajalo do pozne večerne ure.

Vsi navzoči se zadovoljni iskreno zahvaljujemo sindikatu in ostalim za finančno pomoč, posebno pa Janku za dobro organizacijo.

V imenu navzočih članov ZB
Albin Lavtar

ZAPOJTE Z NAMI

Prijetni poletni dnevi počasi prehajajo v jesen in zimo, ko bomo dolge zimske večere preživljali pred televizorjem, ob dobri knjigi ali ročnem delu. Zakaž ne bi en večer v tednu preživeli z nami, pevkami in pevci mešanega pevskega zbora ISKRA? Menda ne prebiva v Selški dolini le okrog 150 pevcev, približno toliko jih namreč zajemajo obstoječi pevski zbori.

Vabimo pevce vseh glasov in starosti, da bomo skupaj potrjevali pregovor: Kdor poje, slabo ne misli!

Za MPZ ISKRA
Ladi Trojar

IZ ZAKLADNICE DR. JANEZA EV. KREKA

Dr. Janez ev. Krek

... "Res, priznam, da imam strgan klobuk, a pod klobukom je fina glava!

Priznam, da imam umazano suktnjo, a pod suktnjo nosim zdravo srce, ki je vneto za naše dobro, a bedno ljudstvo."

(1904 - v Kobaridu)

"Mene lep shodek kar pozdravi"

"To noč se mi je sanjalo, da sem bil v Nemčiji obsojen na smrt. Preden bi me obglavili sem hotel imeti še - nagovor na ljudstvo."

"Ljudstvu je treba dopovedati, da s pričakovanjem kralja Matjaža ni nič. Kdor misli, da bo z odprtimi usti in križem rokami pričakal dobrot od zgoraj, se moti. Želi bomo na jugu samo to, kar si bomo z zavihanimi rokavi sami pridelali in priborili." (Dom in svet-1917).

"Zame bi bilo veliko lažje, če bi pisal poučne knjige in članke, mesto, da živim takole cigansko življenje. Nikjer postanka, danes tu, jutri tam. A moje mnenje je to: Človek naj dela z ljudmi med katerimi živi. Živa beseda vpliva sicer za manj časa, a takrat močneje kot pisana. (prijatelju župniku Pfajfarju v Dražgošah)

"Kdor zida je zamazan in obtolčen. To nič ne dene, da le stavba napreduje. In stavba, ki bom delal pri njej kot

poslanec ali pa kot navaden delavec, dokler bom mogel se imenuje srečnejša prihodnost našega ljudstva".

Osnaka socialnega delavca

"... Treba je tako globoko, tako tesno v zvezo priti z njim, da se slišijo tako rekoč najtanjše strune, ki jih ubira njegovo srce, in kdor je na ta način prodrl v dušo in študiral srce naroda, ta bo vedel, kako globoko življenje se v njem razvija"

(Slovenec-15.9.1906)

"Ljubezen, spoštovanje in hvaležnost do naroda ne smejo biti samo v besedah, marveč v dejanjih..."

(socializem)

"Država mora priznati enakopravnost svojih narodov darovitejši, pridnejši, varčnejši zmagujejo. Grdo in krivično pa je, če se država s svojega stališča, postavi na stran enega naroda in mu s svojo oblastjo pomaga".

(Socializem)

"Kilo ciankalija lahko vzameš na dve reči:

Da jaz ne bom nikoli razdiral, marveč le limal, oziroma popravljal, da se me pri nobeni akciji ne drži kaka osebna aspiracija".

(prijatelju župniku Berniku)

"Ne, kjer se tešejo rakve, kjer se grade palače, kjer se dela denar, ampak tam, kjer se tešejo zibelke je naša bodočnost. Kjer ni mladine, ni veselja, živel naša mladina".

"Kdor poskrbi za ohranjanje človeštva, se mora pri tem ozirati na ves smoter, ki ga obsega ta skrb. V tem oziru ni dovolj, da se otroci samo rode, marveč se morajo vzgajati, skrbeti se mora za njihovo telo in dušo. Človek pride slab na svet, s tem, da je na svetu, mu je še malo pomaganega".

(Socializem)

"O polnoči sem nekoč poročal. Izvohal sem koruzni zakon spravil ju skupaj, no, plačal oklice iz svojega, toda njegova, grdobe, ob dogovorjeni uri ni bilo; poiskal sem ga ž njo, sramoval se je priti podnevi, sem ga pa o polnoči poročil. Dobro sem zvezal. Lepo se razumeta."

"Njegovemu spominu so pisane te vrstice. Narekava mi jih globoko spoštovanje do tega izrednega moža in iskrena želja, naj bi njegov svetli zgled ne umrl ž njim".

(Dr. Krek: "Bercetovemu očetu na grob")

Izbral: Rudi Bernik

LJŠI UPKOJELCI

Dne 15.9.1987 so se na skromni slovesnosti ob odhodu v pokoj zbrali upokojenci, njihovi nadrejeni in predstavniki sindikata. Dali so jim skromna darila in se jim zahvalili za vse, kar so v dolgih letih dela prispevali k razvoju tovarne.

Upokojili so se: Tolar Ivanka, Kobljar Lojzka, Thaler Marija, Kejžar Ivanka, Rejc Jožica.

Želimo jim še mnogo srečnih let.

ON IN JAZ

Spoznala sva se nekega toplega pomladnega dne. Počasi sem hodila po gozdni stezi, ko mi je prišel nasproti. V trenutku sem od presenečenja obstala, saj me je njegova lepota vso prevzela. Temne oči so se zazrle vame, ko pa je rahlo razprl usta, sem lahko opazila tudi lepe, zdrave zobe. Stala sem na mestu kot prikovana in nisem mogla oditi brez vsake besede, zato sem kar čakala in strmela. In nato se je brez besed postavil zraven mene in čakal. Naredila sem prvi korak in olajšano opazila, da mi sledi. Dolgo sva hodila tako molče, nato sva se igrave zapodila po travniku. Vsa upehana sem se sesedla pod prvo drevo. Tudi on je ves zadihan obstal pred mano, nato pa je sedel poleg mene in mi utrujeno položil glavo v naročje, jaz pa sem mu plašno položila roko pod glavo. Kot začarano - vse skozi sva se razumela brez besed, dovolj je bil gib telesa ali kretnja roke in razumela sva.

Še nekaj časa sva tako sedela in gledala, kako zlata krogla počasi zahaja za goro. Vstala sva in se počasi odpravila proti domu. Premišljevala sem ali naj ga vprašam, če bo jutri spet prišel, a mi plahost tega ni dovolila. Ko sem že stopala proti domu, sem se obrnila proti njemu in mu dejala, da naslednji dan zopet pridem.

Se vsa zasanjana sem pritavala domov, kjer so starši takoj

opazili spremembo. Povedala sem jim o mojem novem poznanstvu, a še preden sem mogla končati, sta starša oba v en glas dejala: "Punca, to si izbij iz glave. Prepovedujeva ti nadalnje sestajanje!" In s tem je bil pogovor zanju končan. Solznih oči sem odšla v posteljo, a nikakor nisem mogla zaspati, saj mi je pred očmi še živo lebdela njegova slika. Kljub prepovedi sem se odločila, da se naslednji dan zopet odpravim na gozdno jaso.

Videla sem ga prav pod istim drevesom, ko je mirno sedel in čakal. Kot puščico me je odneslo k njemu. Ko sem sedla poleg njega, me je veselo pogledal. Ovila sem mu roke okoli vratu in ga stisnila k sebi. Zopet sva se živahno podila po travniku, se zadihana ustavila in spet počivala. Vedela sem, da me nikakršna prepoved ne more ločiti od njega, in ko sem mu to povedala, me je gledal in gledal, nato pa kot znak razumevanja trikrat veselo zalajal: "Hov, hov, hov ...", razposajeno pomigal z repkom in se pognal po travniku.

Irena

Prišel si, rekel: Greva.

A jaz, o reva,
nisem znala reči ne,
hotela sem le potešiti srce.

Zdaj se tistih trenutkov spominjam
in sama sebe v srcu preklinjam:
če takrat bi vedela,
kar zdaj vem,
bi ti odločno rekla: Ne grem.

A tvoj pogled, preklet pogled,
podrl mi je ves sanjski svet,
da k tebi sem šla, ljubila sem te,
a ostalo mi je le razočaranje.

A zdaj ljudem zaupati ne znam,
z življenjem grem, a sama ne vem - kam.

IRENA

Pogreb

Janez pravi šefu:

"Tovariš šef, jutri bi rad prisostvoval pogrebu svoje tašče."

"Dragi prijatelj, le kdo si tega ne bi želel!"

SREČA

Sreča, kakšna čudna stvar ali pojem? Zdaj jo imaš, pa ti spolzi iz rok, se ti izmuzne, izgine in se spet prikaže. Le za hip. In če si prepozen v tistem trenutku, ko se ti zasmeje, spet izgine.

Daj, pridi in ostani z menoj, da bo moj obraz spet vesel nasmeh, da bo moj glas zveneče petje in da v mojih prsih ne bo ležal težak kamen. ...

Pridi !

T.L.

BESEDE

So besede, ki bodo večno živele,
So oči, ki bodo večno žarele,
So dlani, ki bodo večno iskale,
So srca, ki bodo večno ljubila.

T.L.

NA DOPUSTU

Mož je odšel sam na dopust. Po nekaj dnevih je prejel telegram z naslednjo vsebino:

"Ne pozabi, da si poročen!"

Naslednji dan je žena dobila tale odgovor:

"Zal sem telegram dobil prepozno. Stop."

Sale:

I.

Razumljivo

Socialna delavka vpraša: In kaj je oče vašega otroka?"

"Meni znana oseba," odvrne ponosno stranka.

II.

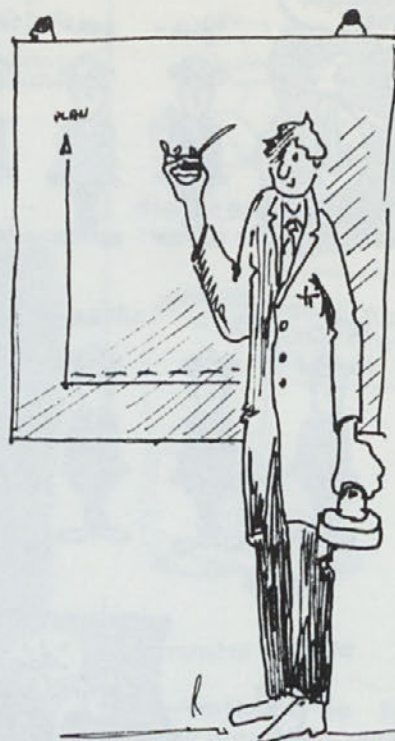
Misel

Če bi krave vedele, kako nizek osebni dohodek ima mesar, ki jih pobija, bi si iz sočutja same jemale življenje.

A. Pevec

SAMO DA ODDAMO ŠE TO ZADNJE TOVARNIŠKO STANOVANJE,
POTEM SI BOMO PA ŽE VZELI ČAS, DA IZDELAMO NATANČNE
KRITERIJE ZA DODELJEVANJE STANOVANJ.

ZA SESALNO ENOTO SKRBITA DVA
KONSTRUKTERJA, DELAMO JIH PA
OKROG 3500 NA DAN. KORAČNE
MOTORJE RAZVIJA TEAM STROKOV-
NJAKOV V TOVARNI, PA RAZVOJNI
INŠTITUT, PA SVETOVALEC IZ A-
MERIKE POMAGA - DELAJO JIH PA
25000 NA DAN - NA JAPONSKEM.

SAJ NI RES - P
A

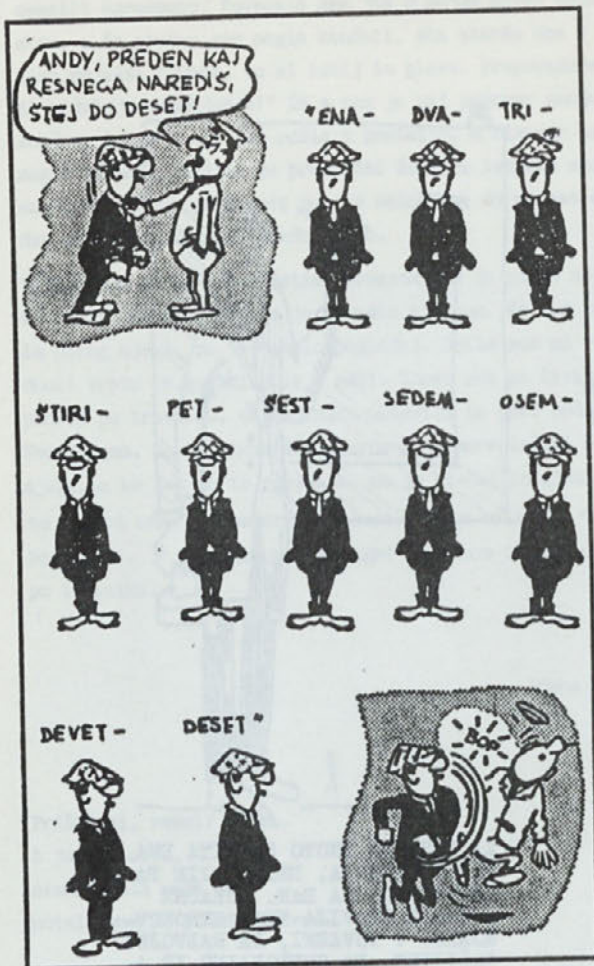
J
E

ŽE RES, DA IMA SEDAJ MEHANIČAR POLNE ROKE
DELA, SAMO SO PA TI STROKOVNJAKI NA RAZ-
VOJNEM INŠTITUTU RES OD HUDIČA. VEŠ, DA
JIM JE USPELO, DA SO SE Z DIESEL GOLPOM
VOZIL', ČEPRAV SO VANJ NATANKAL' BENCIN.

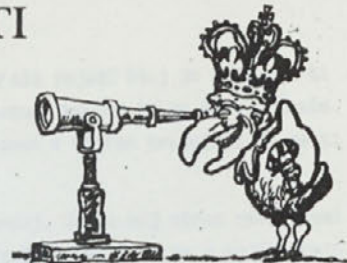
S TEM SISTEMOM NAGRAJEVANJA KVALITETE
JE PA HEČ. POL MESECA SE ŠEP BORI S
KOMISIJO, DA NAMA NE PIŠE IZMET, KI
GA NAREDIVA, DRUGE POL MESECA SE PA
JEŽI, KER ZARADI ODLIČNE KVALITETE
VEČ PLAČE KOT ON DOBIVA!

OSEBNOSTI

OSEBNOSTI

OSEBNOSTI

Pri nekem predavanju Orsona Wellesa je bilo navzočih le nekaj ljudi. Igralec se je takole predstavil:

»Ime mi je Orson Welles. Sem igralec, pisatelj, režiser, producent, novinar in seveda predavatelj. Recite mi no, kako to, da sem jaz toliko, vas je pa tako malo.«

Charles de Gaulle je nekoč takole označil svoj odnos do Churchilla: »Jaz dobim polet, če imam prav, Churchill pa, če ima napak. Zato se tako pogosto razhajava.«

PISMO

Novi uslužbenec je kar se da prebrisan...

Ko ob dvanajstih vpraša: »Ali smem domov? Moja žena bo rodila.«

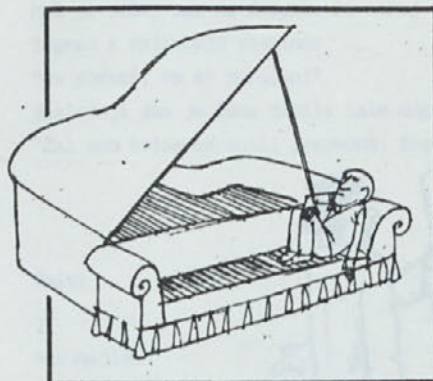
»Seveda, le pohitite,« mu odgovori šef.

Naslednji dan šef pobara uslužbenca: »No, kako je, je fantek ali punčka?«

Uslužbenec nedolžno odvrne: »To se bo videlo šele čez devet mesecev.«

Dekle je poslalo svojemu fantu pismo in mu med drugim tudi zapisala:

»Pridi pod moje okno ob devetih zvečer. Če ti ne bom odprla okna do desetih, počakaj do enajste ure. Ob dvanajsti uri pa lahko odideš domov.«

Mati se pritožuje čez svojo hčerko: »Današnja mladina je strašno pokvarjena, moja hči ima 16 let in ima že svojega fanta, pri tem pa je gladko pozabila na moj 32. rojstni dan.«

BESEDO JE DRŽAL

»Žal mi je, toda ta mesec vam ne morem plačati stanarine.«
 »Toda tako ste rekli tudi pretekli mesec, tovariš.«
 »Seveda, seveda! Toda mar nisem držal besede...?«

Srečata se dve mami in prva pobara drugo: »Je tvoja hčerka še zaročena s tistim zdravnikom?« »Ne, razšla sta se, pustila ga je.« »/akaj pa?« »Imela ga je vrn glave, saj je bil tako nesramen, da ni zahteval samo daní nazaj, še več, poslal ji je račun za 47 obiskov na dom!«

TEGOBA

»Praviš, da ne veš, kaj bi kupil prijatelju za njegov rojstni dan? Najbolje je, da mu kupiš eno knjigo.«
 »To pa ne! Kajti vem, da ima doma že eno knjigo...«

ŽIVALSKI

Na vrtu se pasejo hčerka črvičica, sin črviček ter še nekaj bratrancev in sestričen črvov.

Sin črviček: »Mama, kje pa je naš očka črv?«

— Ribce je šel lovit.

Papagaj je bil sam doma, ko nekdo potrka.

»Kdo je?«

»Poštar.«

Vrata se niso odprla in poštar potrka ponovno.

»Kdo je?«

»Poštar.«

Vrat seveda papagaj ne zna odpirati, zato se čez minuto spet oglašil trkanje.

»Kdo je?«

Z nekoliko zvišanim glasom:

»Poštar!«

Trkanje se ponovi čez pet minut.

»Kdo je?«

Na koncu z živci: »POŠTAR!« Iz sosednjega stanovanja se primaje »en včerajšnji« in vpraša:

»Kdo se pa tako dere?«

»Poštar,« se zadere papagaj.

MED RAKI

— Moj sin zna že poštevanko!

— Oh, to je pa zelo velik korak nazaj!

— Ti, moj sin je začel kaditi!

— Prepovej mu, nevarno je, saj lahko dobi človeka na škregah!

LJUBEZEN MED JEŽI

»Kaj misliš, ali se ježi tudi poljubljajo,« vpraša Janez. »Seveda se,« meni Pavel. »Toda kako?« »Previdno, zelo previdno.«

Vaš način kako mi odgovarjate in nedovzetnost za nasvete sta pravi pogum! Je dejal šef personalne službenice. Vi ste odkriti, pošteni in -- odpuščen!

Kjer je malo samokritičnosti, cvetajo objektivne težave.

Finančni urad

»Verjetno bo finančni urad propadel,« reče Janez prijatelju Pavlu.

»Včeraj so mi pisali, da mi pišejo zadnjič!«

»To ni nudist, temveč eden izmed oropanih turistov, ki jih tako pogosto vidiš konec sezone v Italiji...«

ŠKOTSKE

»Ali je stari Angus res šistokrtni Škot?« vpraša McIntosh prijatelja McNeala.

»Najčistokrtnjši,« mu odgovori ta.

»Dokaz je to, da si je vse svoje igrače iz otroštva prihranil za stara leta, ko se je pootročil.«

Z veliko naglico pride McCarter v kozmetični salon: »Ali mi lahko manikirate prstanec na levi roki? Ob enajstih moram namreč biti na magistratu...«

Škot se pogovarja s prijateljem:

»Veš, včeraj sem dobil pismo od brata iz Avstralije. Že dvajset let mi ni pisal.«

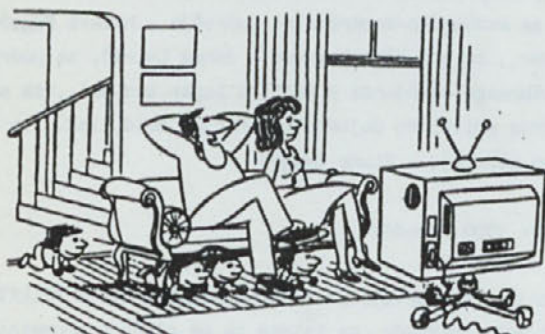
»In kako živi tam?«

»Ne vem. Pismo je bilo brez znamke in ker bi moral plačati dvojno ceno, nisem hotel sprejeti pisma...«

Škot z oddaljenih gora je pripotoval v London. Že na postaji ga ustavi taksist, rekoč: »Taksi, gospod?«

»Ne hvala,« mu je odvrnil Škot in se odpravil dalje. Ko je pripotoval v Brighton, ga je na postaji zopet ustavi taksist, rekoč: »Taksi, gospod?«

»Ne hvala,« se je ujezil Škot. »Že v Londonu sem rekel ne in prenehajte me že enkrat zasledovati.«

»To je zame najlepša ura — otroci so v postelji, midva pa sama...!«

NAŠI LJUBI OTROCI

»Kakšno srečo je imela moja sestra na neki zabavi«, pove Andrej prijatelju.
 »Za vsak ples je dobila ali čokolado ali poljub.«
 »In kaj je bilo potem?«
 »Dobila je 17 čokolad!«

Rudi, pravi dolgin, gre s prijatelji v kino. Ko so se že vsi posedli, zatuli iz ozadja glas: »Usedi se!« Prijatelj svetuje Rudiju, naj vstane, da bodo vsi videli, da je košarkarske višine. Ko Rudi vstane, pa isti glas spet zatuli: »Ali misliš vso predstavo stati na sedežu?«

Janezek je slastno ugriznil v klobaso, pa je mast brizgnila v zraven stoječega gospoda. Ta se je zaradi madeža razjezil in zavpil: »Nesramno, svinjal!« Janezek pogleda ponesnaženo obleko in odvrne: »Sebe pogledite!«

Marijan pride v hotel in zahteva sobo. »Hočete sobo s tekočo vodo?« vpraša receptor.
 »Čemu, saj nisem postrv!« odvrne Marijan.

Gašper je na vlaku velikodušno odstopil prostor starejšemu gospodu.

Ta mu reče: »Zelo je bilo ljubezljivo od vas, vidi se, da ste dobro vzgojeni.«

»Spominjate me na nekoga, ki sem ga imel zelo rad!« odvrne Gašper.

»Ali morda na dedka ali na strica?« je radoveden gospod.

»Ne, na mojega psa Krasa«, odgovori Gašper.

Petletna Minka reče prijateljčku Stanku: »Ko bom velika, se s teboj že ne bom poročila.«

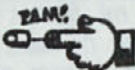
»Zakaj pa ne?« je radoveden Stanko.

»Zato ker se v naši družini samo sorodniki poročajo, na primer dedek z babico, očka z mamico in stric s teto«, reče otožno Minka.

»Kako okrogla lica si dobil na letovanju. Ali je bila hrana tako izdatna?« sprašuje Rok prijatelja.

»Ni govora, le vsak dan sem moral naphovati blazine za celo družino«, odvrne Edo.

Milč je pri spovedi ukradel župniku uro in se mu istočasno spovedoval, rekoč: »Ukradel sem uro in se kesam. Ali vam smem izročiti uro, prečastiti?«

»Kaj pa misliš! Ne bom je sprejel. Takoj jo vrni lastniku!« je rekel župnik.

»Saj sem poskušal, a lastnik je ne maral!«

»Potem si pa ne ženi k srcu in uro mirno obdrži!« je dejal župnik.

DRAKULA DUHOVI POŠASTI

Po čem spozna Drakulna, da jo je mož varal?
 Po krvavem madežu na ovratniku.

Zakaj hodijo duhovi gledat grozljivke?
 Zato, da se izobrazijo.

Ali nosijo duhovi spodnje perilo?
 Da, a prozorno!

Zakaj vampirji ne marajo česna?
 Zato, ker bi po njem dobili zadah iz ust.

Zakaj okostnjaki ne marajo psov?
 Zato, ker imajo psi tako radi kosti.

Zakaj ima vsak škot, ki poseduje grad, tudi svojega duha?
 Zato, ker je duh cenelj kot alarmna naprava.

Skelet sedi v slaščičarni in naroči torto.

»S smetano ali brez?« ga vpraša prodajalka.

Ali ne vidite, da imam dieto?«

Skelet si je pravkar prižgal cigareto, ko sreča prijatelja.

»Kaj spet kadíš?« ga vpraša prijatelj.

»Ja,« reče sklete, »toda ne inhaliram.«

Frankenstein potrebuje dele za sestavo nove pošasti. Ko brklja ponoči po grobovih, ga presenetni grobar.

»Kaj pa počneš tule?« ga vpraša. »Iz tehle delov bom sestavil pošast.«

»To pa že ni nobena umetnost«, odvrne grobar, »v temle grobu leži moja tašča.«

Na cesti se srečata dva skeleta. Eden izmed njiju vpraša drugega: »Zakaj si tako vznemirjen?«

»Jutri grem na dopust«, odvrne drugi.

»Ali že veš, kje boš prenočeval?«

»Ne, vodič po pokopališču moram še kupiti.«

Vdovec sedi opolnoči pred kaminom. Tedaj se pojavi duh in reče:

»Po naročilu tvoje žene moram malo strašiti pri tebi.«

»Kaj mi mar,« odvrne vdovec, »ti kar straši, da se le stara ne prikaže, potem bi pa skoprneli!«

Pri Hribarjevih pozvoni telefon. Iz trgovine javljajo, da so njihovega sina zalotili pri kraji. »Čudno«, odgovori gospa Hribarjeva. »Nič kolikokrat sem sinu rekla, naj ne hodi v vašo trgovino, ker je vaše blago slabe kvaalitete.«

Oče pokara sina: »Blaž, včeraj je bila cigaretnica polna in poglej zdaj te skromne ostanke!« Sin zaskrbjeno: »Oče, boš moral le malo omejiti kajenje.«

Maks gre v papirnico, da bi kupil pišemske ovitke. »Zelito navadne ali podložene?« vpraša prodajalka. Po kratkem preudarku odgovori Maks:

»Dajte podložene, ker bodo šli v Skandinavijo.«

ELEKTROMOTOR

Glasilo izdaja delovna organizacija ISKRA ELEKTROMOTORJI Industrija elektromotorjev in gospodinjskih aparatov Železniki.

Ureja:

uredniški odbor: glavni in odgovorni urednik - Vladimir Polajnar, urednik in lektor - Darinka Sekli, tehnični urednik - Lojze Tarfila, fotodokumentacija - Jože Tolar, inž., člani: za področje športa in rekreacije - Brane Čenčič, za proizvodno tehnično področje - Janez Hostnik, inž., za ekonomsko-komercialno področje - Matevž Pogačnik, oec., za področje kulture - Janez Lotrič, za družbenega standarda - Martina Logar, soc.del., za samoupravno politično dejavnost - Marjan Smid, inž., in za zabavno področje - Stane Zgaga.

Naklada: 1500 izvodov.

Po mnenju sekretariata za informacijo SRS šteje "ELEKTROMOTOR" med proizvode, za katere se ne plačuje prometni davek.

Tiska tiskarna DU Tomo Brejc Kranj.

